

Amna Brdarević- Čeljo

PRIMJENA KARTOGRAFSKOG¹ PRISTUPA U ANALIZI DOMENA LIJEVE PERIFERIJE U ENGLISKOM JEZIKU

Sažetak

Ovaj rad pokazuje da je u iscrpnoj analizi domena lijeve periferije u engleskom jeziku potrebno primijeniti rascijepljenu CP koju je prvi predložio Rizzi (1997). Ovdje se također ukazuje na probleme koji se mogu javiti u jednoj takvoj analizi, te se pokušava ponuditi prihvatljivo rješenje za navedene probleme na osnovu rezultata ankete koja je provedena sa izvornim govornicima engleskog jezika.

Ključne riječi: tematizacija (tematizirani argument i adjunkt), fokalizacija (kontrastivni fokus), negativna inverzija, rascijepljena CP, pozicioni pristup.

1) 'Kartografija' je pravac istraživanja koji pokušava da što preciznije i detaljnije mapira sintaksičke konfiguracije, pa se, shodno tome, predlaže da svako morfo-sintaksičko obilježje mora biti vezano za jednu upravnu riječ sa tačno određenim mjestom u hijerarhiji funkcionalnih projekcija (Cinque i Rizzi 2008: 44). Strogi kartografski pristup čak postulira da svi jezici moraju imati isti skup morfosintaksičkih obilježja, kao i isti broj funkcionalnih projekcija za svako takvo obilježje, bez obzira na to da li je to obilježje vidljivo realizirano u površinskoj strukturi nekog jezika ili ne. Ova pretpostavka je dovela do značajnog povećanja broja i vrsta funkcionalnih projekcija u osnovnom inventaru projekcija univerzalne gramatike, pa se u literaturi sve češće pojavljuju radovi koji ukazuju na nesklad između kompleksnosti za koju se kartografija zalaže i pojednostavljenosti kao temeljnog postulata minimalizma.

ABSTRACTS

This paper shows that split CP, which was first proposed by Rizzi (1997), ought to be applied in every in-depth analysis of the left peripheral domain in the English language. It also refers to some potential problems which may arise in such an analysis and strives to offer an acceptable solution based on the results of the survey conducted among native speakers of English.

Key words: topicalization (topicalized arguments and adjuncts), focalization (contrastive focus), negative inversion, split CP, positional approach.

Uvod: Tri osnovna nivoa rečenične structure i lijeva periferija

Osnovna rečenična struktura se u okrilju generativne gramatike najprije dijelila na tri nivoa, tj. nivo leksičke projekcije VP sa upravnom riječju V, flektivni nivo IP sa upravnom riječju I, kao i nivo krovne projekcije CP sa upravnom riječju C (Chomsky 1986). Na najnižem leksičkom nivou, tj. VP, realizuju se argumentska struktura (*argument structure*) i tematska struktura (*thematic structure*) glagola. Ovaj nivo povezuje leksikon sa osnovnom propozicijom (IP). Na funkcionalnom nivou IP zatim se vrši provjera gramatičkih svojstava glagola (*grammatical properties*), kao i provjera padežnih obilježja imeničkih fraza, te slaganje glagola sa subjektom. Prva dva nivoa VP i IP zajedno čine rečenično jezgro. Treći funkcionalni nivo, tj. CP, čini rečeničnu periferiju. Ovaj nivo povezuje rečenicu ili klauzu sa neposredno nadređenom rečenicom ili pak sa diskursom, te vrši ulogu spone između osnovne propozicije IP i diskursa (Rizzi 1997). Iz osnovne rečenične strukture prikazane u (1) izdvajamo nivo CP projekcije, tj. domen tzv. lijeve periferije (*left periphery*), kao temeljni predmet proučavanja u ovom radu.

(1) [_{CP}]_{IP} [_{VP}]]

lijeva periferija.

Primjena rascijepljene CP projekcije u analizi lijeve periferije

Najprije se na svakom nivou rečenične strukture projicira samo jedna projekcija, a zatim se postepeno svaka od tih projekcija dijeli na više različitih funkcionalnih projekcija.^{2,3} Predmet interesovanja ovog rada jeste

2) Tako Pollock (1989) predlaže tzv. rascijepljenu IP (*split IP*), kao u (ia), a zatim Chomsky (1995), na temelju analize glagola sa više komplementata koju vrše Larson (1988, 1990) i Hale i Keyser (1993), dijeli VP na vanjsku funkcionalnu projekciju *vP* (*outer vP shell*), i unutrašnju leksičku projekciju VP (*inner VP core*), kao u (ib).

(i) a. [_{AgrsP} Agr_s [_{TP} T [_{NegP} Neg [_{AgrOP} Agr_O [_{vP} V]]]]]]

b. (...) [_{vP} [_{VP} V]]

Nadalje, Rizzi (1997) također predlaže rascijepljenu CP projekciju koja se sastoji iz više funkcionalnih projekcija, tj. ForceP, TopP, FocP i FinP, o čemu nešto više govorimo u nastavku osnovnog teksta.

3) Chomsky (1995) temeljito preispituje rečeničnu strukturu, te najprije predlaže da se u potpunosti ukine AgrP projekcija u okvirima rascijepljene IP, s obzirom da jedino Agr posjeduje obilježja koja nije moguće interpretirati (*uninterpretable features*). Nadalje, samo TP projekcija se upotrebljava umjesto prijašnje IP projekcije, dok je slojevita struktura VP projekcije zadržana. Dakle, u minimalizmu je rečenična struktura ponovo reducirana na tri osnovne funkcionalne projekcije, tj. CP, TP i *vP*, kao u (ii). Svaka od ove tri projekcije može imati više pozicija specifikatora (*multiple specifiers*).

(ii) [_{CP} C [_{TP} T [_{vP} [_{VP} V]]]]

S obzirom da je rascijepljena CP predložena kasnije, Chomsky (1995) ne uzima u razmatranje njenu strukturu. Nasuprot tome, Chomsky (2008) razmatra Rizzijev prijedlog rascijepljene CP, ali se ipak zalaže za cjelovitu CP projekciju, te komplementizator C posmatra kao sveobuhvatnu kategoriju koja se odnosi na dio rečenične strukture koju Rizzi (1997) naziva "lijeva periferija" (Chomsky 2008: 143). Chomsky (2008) tako tvrdi da se obilježja više funkcionalnih projekcija koje Rizzi predlaže prenose na komplementizator C.

rascijepljena CP projekcija, o kojoj nešto više govorimo u nastavku. Rizzi (1997) je detaljno analizirao ulogu komplementizatora C u cjelokupnoj rečeničnoj strukturi, te predložio da se CP dijeli na više različitih projekcija, tj. ForceP, Top(ic)P, Foc(us)P i Fin(iteness)P. Naime, on smatra da *rečenično tipovanje* (Cheng 1991: 29) ili pak označavanje ilokucione snage (Chomsky 1995), s jedne strane, i *finitnost*, s druge strane, treba izraziti dvjema odvojenim projekcijama, tzv. ForceP i FinP. Projekcija ForceP je najviša projekcija u rečeničnoj hijerarhiji koja izražava ilokucionu snagu rečenice, a FinP je najniža projekcija unutar domena CP i označava finitnost TP projekcije. Osim toga Rizzi (1997) također postulira da se između ove dvije projekcije u domenu lijeve periferije nalaze i projekcije TopP i FocP. Unutar domena TopP projekcije vrši se provjera obilježja tema, tj. elemenata koji predstavljaju staru, presuponiranu informaciju, dok se unutar FocP vrši provjera obilježja elemenata kontrastivnog fokusa. Preciznom analizom međudjelovanja lijevo-perifernih elemenata u italijanskom i engleskom jeziku, Rizzi (1997: 297) predlaže krajnju strukturu rascijepljene CP projekcije prikazanu u (2).

(2) [_{ForceP} Force [_(TopP*) Top [_(FocP) Foc [_(TopP*) Top [_{FinP} Fin [_{IP} I (...)]]]]]]]^{4,5}

S obzirom da se u engleskom jeziku u domenu lijeve periferije može naći samo jedna tema i jedan element kontrastivnog fokusa, Radford (2009) i Haegeman (2004, 2006) polaze od pretpostavke da se u tom jeziku projiciraju samo jedna TopP i FocP, te u analizi tog domena primjenjuju reduciranu strukturu rascijepljene CP predložene u Rizzi (1997), tj. strukturu koja ne sadrži donju TopP projekciju, kao u (3). U ovom radu zastupamo blaži kartografski pristup, te, shodno tome, u nastavku rada poredak elemenata u domenu lijeve periferije razmatramo u odnosu na strukturu prikazanu u (3).

(3) [_{ForceP} Force [_(TopP) Top [_(FocP) Foc [_{FinP} Fin [_{TP} T [_{vP} v]]]]]]]

Lijeva periferija može sadržavati veoma raznovrsne elemente, kao što su *wh*-frazе u zavisnim i nezavisnim pitanjima, relativne zamjenice ili

4) Zvezdica je upotrijebljena da označi rekurzivnost Top P projekcije, a zagrade ukazuju na to da ta projekcija može biti izostavljena. Naime, Rizzi (1997: 288) tvrdi da se TopP i FocP projiciraju samo onda kada rečenica sadrži element sa [Top] ili [Foc] obilježjem. Shodno tome, ako u domenu lijeve periferije nema ni teme ni kontrastivnog fokusa, struktura lijeve periferije će uključivati samo ForceP i FinP. Ukoliko je, pak, prisutan samo jedan od ovih elemenata, rečenica će imati troslojnu strukturu, tj. ForceP-TopP-FinP ili pak ForceP-FocP-FinP.

5) Osim navedenih projekcija, Rizzi (2001) u strukturu rascijepljene CP u italijanskom jeziku uvodi i Int(errogative)P projekciju, kao u (ia), a Rizzi (2004) i Mod(ifier)P projekciju, kao u (ib). U poziciju specifikatora IntP projekcije pomjeraju se komplementizatori *se/* da li i *wh*-frazе *perché/* zašto i *come mai/* kako, dok se u poziciju specifikatora ModP projekcije pomjeraju adjunkti.

(i) a. [_{ForceP} [_(TopP*) [_{IntP} [_(TopP*) [_{FocP} [_(TopP*) [_{FinP} [_{TP}]]]]]]]]] (Rizzi 2001: 289)

b. [_{ForceP} [_(TopP*) [_{IntP} [_(TopP*) [_{FocP} [_{ModP} [_(TopP*) [_{FinP} [_{TP}]]]]]]]]] (Rizzi 2004: 242)

pak priloge u relativnom klauzama, *wh*-frazе u uzvičnim rečenicama, kao i elemente teme, kontrastivnog fokusa ili pak negativne inverzije i lijeve dislokacije. Preciznim razmatranjem poretka dva takva elementa unutar lijeve periferije Radford (2009) i Haegeman (2004, 2006, 2012) su zatim utvrdili tačnu poziciju u kojoj se svaki od tih elemenata nalazi unutar rascijepljene CP. Tako je osnovna pretpostavka da *sewh*- fraza ili pak upitni operator u nezavisnim pitanjima, elementi kontrastivnog fokusa i negativne inverzije pomjeraju u poziciju specifikatora FocP projekcije, kao u (4a, b, c), zatim da se tematizirani konstituent pomjera u spec-TopP, kao u (4d), dok se *wh*-frazе u zavisno-upitnim i relativnim klauzama, kao i u uzvičnim rečenicama, pomjeraju u poziciju specifikatora ForceP, kao u (4e,f,g).⁶ Svako pomjeranje u domen lijeve periferije potaknuto je potrebom elementa α da izvrši provjeru obilježja [Y] naspram upravne riječi X sa identičnim obilježjem [Y] u konfiguraciji [$\alpha_{[Y]}$, X_[Y]]. Provjera se vrši pomjeranjem elementa $\alpha_{[Y]}$ u poziciju specifikatora upravne riječi X_[Y]. Tako npr. tematizirani element ima obilježje [Top], kontrastivni fokus obilježje [Foc], dok *wh*-frazе imaju obilježje [Wh]. Svaki od ovih elemenata se zatim pomjera u poziciju specifikatora odgovarajuće projekcije, tj. TopP, FocP i FocP (nezavisna *wh*-pitanja) ili pak ForceP (zavisno-upitne klauze, relativne klauze i uzvične klauze) da izvrši provjeru tog obilježja sa identičnim obilježjem upravnih riječi tih projekcija.

(4) a. [_{FocP} What_i [_{Foc} should_j] [_{FinP} [_{Fin} t_j] [_{TP} I t_j buy my mum t_i for her birthday?]]]

b. [_{FocP} [_{Spec} **Your** book_{i[Foc]}}] Foc⁰_[Foc] [_{FinP} [_{TP} you should give t_i to Paul]]].
(not mine)

c. [_{FocP} **Never**_j [_{Foc} have_i] [_{FinP} [_{Fin} t_i] [_{TP} I t_i t_j seen a happier couple]]]]!

d. [_{TopP} [_{Spec} *Your book*_{i[Top]}}] Top⁰_{[FinP} [_{TP} you should give t_i to Paul]]].⁷

6) Potrebno je istaći da se, u pokušaju da se rečenična struktura pojednostavi, u njenom šematskom prikazu koristi *trag t* (*trace*) da se označi pozicija u kojoj je neki element izvorno generiran, kao i pozicijekrozkoje u procesu pomjeranja prolazi, iako je u minimalizmu *teorija tragova* zamijenjen *ateorijom kopija*.

7) Rizzi (1997) razlikuje dvije vrste A-bar struktura (*A-bar dependencies*), tj. strukture koje sadrže kvantifikacioni operator koji vezuje varijablu (fokalizacija, *wh*-pomjeranje), kao u (ia), i strukture koje sadrže nekvantifikacioni anaforički operator (*anaphoric operator*) koji vezuje nultu konstantu *nc* (tematizacija, relativne klauze), kao u (ib).

(i) a. ?*Who_i does his_i mother really like t_i (=vbl)? (Rizzi 1997: 291)

b. John_j, who his_j mother really likes t_j (= nc) (Rizzi 1997: 291)

Dakle, prema mišljenju koje zastupa ovaj autor, u procesu tematizacije u engleskom jeziku se u poziciji spec-FinP generiše anaforički operator. Ovaj operator ne pripisuje opseg elementu koga vezuje, te se po tome razlikuje od kvantifikacionog operatora. Osnovna uloga anaforičkog operatora jeste uloga spone između antecedenta i nulte konstante. U primjerima u kojima se odvija proces tematizacije, ulogu antecedenta ima tematizirani element u spec-TopP, kao u (ii).

- e. He asked me [_{ForceP} what_iForce⁰ [_{FinP}Fin⁰ [_{TP} I was going to wear t_i.]]]
 f. the professor [_{ForceP} whom_iForce⁰ [_{FinP}Fin⁰ [_{TP} I met t_i at the conference]]]]
 g. [_{ForceP} What a strange story_iForce⁰ [_{FinP}Fin⁰ [_{TP} I have just heard t_i!]]]

**- Mogućnost istovremene upotrebe više elemenata
u domenu lijeve periferije**

Primjenom strukture prikazane u (3) moguće je objasniti prihvatljivost i neprihvatljivost brojnih primjera sa dva LP elementa. Tako se npr. u domenu lijeve periferije nikada ne mogu naći dva tematizirana argumenta, kao u (5a, b), zato što rascijepljena CP u engleskom jeziku sadrži samo jednu TopP projekciju. S obzirom da se u engleskom jeziku projicira samo jedna FocP, u domenu lijeve periferije se nikada ne mogu istovremeno naći bilo koja dva od tri elementa koji se pomjeraju u poziciju spec-FocP, tj. elementa kontrastivnog fokusa, negativne inverzije i *wh*- fraza, kao u (5c-e). Nadalje, struktura prikazana u (3) također predviđa da element kontrastivnog fokusa nikada ne može prethoditi temi, kao u (5f), te da tema ili pak kontrastivni fokus nikada ne mogu prethoditi *wh*-sintagmi u zavisno- upitnoj i relativnoj klauzi, te uzvičnoj rečenici, kao u (5g), niti pak slijediti nakon *wh*- sintagme u nezavisnim upitnim rečenicama, kao u (5h).

- (5) a. *_{[TopP This book_i, [_{2P} to Robin_j, [_{TP} I gave t_i t_j.]]]} (Culicover 1991: 37)
 b. *_[Bill_i, that house_j, she took t_i to t_j for the weekend.] (Emonds 2004: 95)
 c. *_{[FocP These steps [_{2P} never did [_{TP} I sweep with a broom.]]]} (Emonds 1970: 109)
 d. *What_i **never again** will you do? (Radford 2009: 329)
 e. *What_i to whom_j did you give t_i t_j?
 f. *To **Robin** *this book*, I gave. (but not to Anne) (Haegeman 2012: 31)
 g. *I cannot see [_{TopP} *this kind of behaviour*, Top⁰ [_{ForceP} how Force⁰ [_{FinP} Fin⁰ [_{TP} we can tolerate in a civilised society]]]] (Radford 2009: 327)
 h. *_{[FocP When [_{TopP} *this movie* [_{FinP} are [_{TP} you going to watch?]]]]]}

S druge strane, struktura prikazana u (3) također predviđa da tematizirani argument može prethoditi elementu kontrastivnog fokusa, kao u

(ii) [_{TopP} Your book_i Top [_{FinP} [_{Spec} Op_i] [_{TP} you should give t_i (=nc) to Paul]]].

Razlika po vrsti operatora koji je upotrijebljen u procesu tematizacije i fokalizacije sa sobom donosi i drugerazlike između ova dva procesa (više o tome vidjeti Cinque 1990, Rizzi 1997 i dr.). Međutim, potrebno je istaći da se u ostalim radovima koji se bave lijevom periferijom pretpostavlja da pozicija spec- FinP ima prominentnu ulogu u procesu pomjeranja svih LP elemenata, a ne samo tema, o čemu nešto više govorimo u nastavku rada (vidjeti Haegeman 1996 i Cardinaletti 2009).

(6a), elementu negativne inverzije, kao u (6b), ili pak *wh*-frazi u nezavisnoj upitnoj rečenici, kao u (6c-e). S obzirom da se TopP projicira niže u strukturi od ForceP, osnovna pretpostavka također jeste da tema može slijediti nakon *wh*-frazе u zavisno- upitnim ili relativnim klauzama, kao u (6f-h) ili pak uzvičnim rečenicama, kao u (6i), pa čak ukoliko se osim teme u domenu lijeve periferije ovih klauza nađe i element negativne inverzije, kao u (6j). S obzirom da se komplementizator *that* generira u poziciji Force, primjeri u kojima tema i element negativne inverzije slijede nakon *that* su po strukturi prikazanoj u (3) sasvim prihvatljivi, kao u (6k,l).

(6) a. [_{TopP}_{Spec} *This book*_i]_i Top⁰[_{FocP}_{Spec} *to Robin*_j]_j Foc⁰[_{TP} I gave t_i t_j]]] (but not to Anne) (Culicover 1991: 36)

b. [_{TopP}_{Spec} *Beans*_j]_j Top⁰[_{FocP}_{Spec} *never in my life*_i]_i [_{Foc} will_k]_k [_{FinP}_{Fin} t_j]_j [_{TP} I t_k eat t_j t_j]]] (Haegeman 2012: 38)

c. [_{TopP} *That kind of behaviour*, Top⁰ [_{FocP} *how* [_{Foc} can]_k [_{FinP} [_{Fin} can]_k [_{TP} we can tolerate in a civilised society?]]]]] (Radford 2009: 329)

d. *A book like this*_i, *to whom*_j would you give t_i t_j? (Koizumi 1995: 146)

e. *From John*, *what kind of help* do you think you can expect? (Breul 2004: 203)

f. I was wondering [_{ForceP} *to what kind of people* Force⁰ [_{TopP} *books like these* Top⁰[_{FinP}

Fin⁰[_{TP} you would actually have given if (...).]]]]] (Culicover 1996: 460)

g. A university is the kind of place [_{ForceP} *in which*, Force⁰ [_{TopP} *that kind of behaviour*,

Top⁰ [_{FinP} Fin⁰ [_{TP} we cannot tolerate.]]]]] (Radford 2009: 327)

h. I cannot see [_{ForceP} *how*, Force⁰ [_{TopP} *this kind of behaviour*, Top⁰ [_{FinP} Fin⁰ [_{TP} we can tolerate in a civilised society.]]]]] (Radford 2009: 327)

i. [_{ForceP} *In how many countries*, Force⁰ [_{TopP} *that kind of behaviour*, Top⁰[_{FinP} Fin⁰ [_{TP}

autocratic leaders would simply not tolerate!]]]]] (Radford 2009: 328)

j. [_{ForceP} *In how many countries of the world*_k, Force⁰ [_{TopP} *such behaviour*_j, Top⁰ [_{FocP}

*under no circumstances*_i [_{Foc} would]_i [_{FinP} would [_{TP} autocratic leaders would tolerate t_j t_i t_k!]]]]]]⁸ (Radford 2009: 328)

8) Radford (2009) ističe da primjer (6j) izvornim govornicima ne zvuči sasvim prirodno, ali je taj primjer u radu tog autora označen kao potpuno prihvatljiv.

k. John swore [_{ForceP}[_{Force} that][_{FocP} **under no circumstances** [_{iFoc} would]_j][_{FinP}[_{Fin} t_j][_{TP} he t_j accept the offer t_i.]]]] (Authier 1992: 330)

l. The inspector explained [_{ForceP}[_{Force} that][_{TopP} *each part* [_{FinP}[_{TP} he had examined very carefully.]]]]⁹ (Hooper i Thompson 1973: 474)

Međutim, u literaturi je prisutna značajna neusaglašenost oko stepena prihvatljivosti primjera navedenih u (6), a posebno primjera kao što su (6c-j). Tako npr., ukoliko razmotrimo primjere u kojima tema prethodi *wh*-sintagmi u nezavisnom *wh*-pitanju, jedna grupa autora (Radford 2009, Culicover 1996, Koizumi 1995, Breul 2004 i dr.) smatra takve primjere potpuno prihvatljivim, kao u (6c-e), dok ih autori druge grupe (Chomsky 1977, Baltin 1982, Pesetsky 1989, Ernst 2004, Emonds 2004, Sobin 2009, Haegeman 2012 i dr.) smatraju potpuno ili pak djelimično neprihvatljivim, kao u (7a-d). Nadalje, neki od tih autora također razmatraju i primjere u kojima tema slijedi nakon *wh*-sintagme u uzvičnim rečenicama, kao i zavisno-upitnim i relativnim klauzama, te ih označavaju kao potpuno neprihvatljive, kao u (7e-g).

(7) a. **The pistol, why* did Sebastien hold? (Ernst 2004: 428)

b. **That house_i, which cousin_j* did Mary buy t_i for t_j? (Emonds 2004: 95)

c. **Your book, who* will you give to? (Sobin 2009: 107)

d. **This book, to which* students would you recommend? (Haegeman 2012: 38)

e. **These are the students_j, to whom_i, this book_i*, I will recommend. (Haegeman 2012: 27)

f. **How this history book* we have enjoyed reading! (Haegeman 2012: 56)

g. **I asked what, to Lee*, Robin gave. (Culicover 1991: 26)

Analizom primjera navedenih u (6) i (7) uočili smo neke nedosljednosti. Naime, ako se element negativne inverzije, element kontrastivnog fokusa i *wh*-frazu u nezavisnim *wh*-pitanjima pomjeraju u poziciju specifikatora iste projekcije, tj. FocP, onda se postavlja pitanje zašto tematizirani argument može prethoditi elementu negativne inverzije i kontrastivnog fokusa, kao u (6a, b), a ne može prethoditi *wh*-frazama u nezavisnim *wh*-pitanjima, kao u (6c-e), kao što to tvrde neki autori, npr. Haegeman (2012), iako TopP u

9) Tematizacija, fokalizacija, negativna inverzija i lijeva dislokacija se ubrajaju u *fenomene/ transformacije svojstvene glavnoj klauzi* (Main Clause Phenomena / Root Transformations). To su sintaksički procesi koje je moguće primijeniti samo u nezavisnim rečenicama i precizno definisanim tipovima zavisnih klauza. Tako se ovi procesi ne mogu primijeniti u zavisnim klauzama koje su komplementi *faktivnih glagola*, zatim u zavisnim klauzama koje vrše funkciju subjekta ili pak komplementa imenice. Više o tome vidjeti Hooper i Thompson 1973, Authier 1992 i dr.).

hijerarhijskom poretku projekcija prethodi FocP. Nadalje, dva tematizirana argumenta se nikada ne mogu istovremeno pomjeriti na početak rečenice, kao u (5a, b), dok se dva argumenta od kojih jedan ima ulogu teme, a drugi kontrastivnog fokusa mogu istovremeno pomjeriti u domen lijeve periferije, kao u (6a, b), prema mišljenju koje zastupaju Haegeman (2012) i Culicover (1991). Također bi bilo potrebno provjeriti prihvatljivost primjera kao što su (6c-j), te ukoliko se pokaže da su takvi primjeri doista neprihvatljivi, objasniti šta je to što sprečava pomjeranje tematiziranog argumenta u domen lijeve periferije nezavisnih upitnih rečenica, zatim zavisno-upitnih i relativnih klauza, kao i uzvičnih rečenica, kada su primjeri sa takvom strukturom po poretku elemenata potpuno usklađeni sa rasporedom projekcija u rascijepljenoj CP u engleskom jeziku. Potaknuti navedenim nedoumicama i veoma raznolikim procjenama prihvatljivosti primjera sa dva LP elementa u literaturi, željeli smo lično provjeriti stepen prihvatljivosti takvih primjera metodom anketiranja izvornih govornika engleskog jezika, te na osnovu toga doći do zaključaka o krajnjoj strukturi lijeve periferije u tom jeziku.

Kroz dvije nezavisne ankete testirali smo mogućnost upotrebe dva tematizirana argumenta, kao u (8a), kao i tematiziranog argumenta¹⁰ zajedno sa kontrastivnim fokusom, kao u (8b-d). Osim toga, testirali smo upotrebu tematiziranog argumenta sa *wh*-frazom u nezavisnim *wh*- pitanjima, kao u (8e-g), te sa elementom negativne inverzije, kao u (8h). Nadalje, također smo željeli provjeriti mogućnost primjene procesa tematizacije argumenta u

10) U ovom istraživanju smo se bazirali samo na tematizirane argumente. Stoga kada upotrebljavamo naziv *tema*, pod njim podrazumijevamo tematizirani argument. Prvi razlog za to jeste činjenica da su u literaturi prisutna veoma oprečna stanovišta o samoj poziciji adjunkta u domenu lijeve periferije, kao i o načinu na koji je taj adjunkt *dospio* u taj domen, tj. da li je pomjeren ili je pak izvorno generiran u toj poziciji. Tako Rizzi (1997) najprije tvrdi da sve adjunkte u domenu lijeve periferije treba tretirati kao teme koje se pomjeraju u poziciju pridruženu ToppProjekciji. Ipak, u jednom drugom radu, Rizzi (2004: 241) prethodno izrečenu pretpostavku osporava, te pokazuje da adjunkti mogu biti pomjereni u domen lijeve periferije prostim procesom pomjeranja, a ne samo procesom tematizacije ili fokalizacije. U skladu s tim, ovaj autor u strukturu lijeve periferije između FocP i donje TopP uvodi dodatnu projekciju ModP za takve elemente. Nadalje, Haegeman (2012: 89) tu projekciju također naziva ModP, te postulira da se ona projicira iznad gornjeTopP projekcije i da se adjunkti ne pomjeraju, već da se izvorno generiraju unutar te projekcije (Haegeman 2012: 113, 144). Osim toga, s obzirom da Rizzi (2004) tvrdi da adjunkti mogu biti podvrgnuti prostom procesu pomjeranja u ModP (*preposing*), zatim procesu *tematizacije* (ukoliko su spomenuti u prethodnom diskursu), a, naposljetku, i procesu fokalizacije (kada se interpretiraju kao elementi kontrastivnog fokusa), to znači da ovi elementi mogu pomjeriti u tri različite projekcije, tj. (donju ili gornju) ModP, (donju ili gornju) TopP ili pa kFocP. Da bi se utvrdilo u koju se od tih projekcija adjunkt zaista pomjera, bilo bi potrebno izvršiti veoma precizno istraživanje većeg broja primjera upotrijebljenih u kontekstu, a zatim metodom anketiranja provjeriti da li se adjunkti podvrgnuti bilo kojem od tri procesa mogu naći u domenu lijeve periferije zajedno sa tematiziranim argumentom ili pak nekim drugim LP elementom, budući da su takvi primjeri prilično rijetki u literaturi koja nam je bila dostupna. Takvo istraživanje značajno prevazilazi obim jednog ovakvog rada u kojem se pokušava dati kraći pregled domena lijeve periferije, pa ga ostavljamo za neko buduće istraživanje.

zavisnim *wh*-pitanjima i *wh*-relativnim klauzama, kao u (8i-l).¹¹Provjera je vršena pismenim putem, a ispitanici su imali zadatak da date primjere ocijene nekom ocjenom na skali od 1 do 5, pri čemu ocjena 1 označava potpuno neprihvatljiv primjer, ocjena 2 djelimično neprihvatljiv, ocjena 3 odražava neutralan stav ispitanika, ocjena 4 djelimično prihvatljiv primjer, a ocjena 5 označava potpuno prihvatljiv primjer.

(8) a. (A: Where's the other copy of *Mrs Dalloway*? I promised to give it to Mary.)

B: *That copy of Mrs Dalloway, to Mary*, I've already given.

b. (A: Did you buy this necklace for your wife?)

B: (No,) *This necklace*, for **Mary**, I bought.

c. (A: Did you buy this necklace for your wife?)

B: (No,) For **Mary**, *this necklace*, I bought.

d. *This book*, to **Robin** I gave. (but not to Anne)

e. (A: I have a recurring dream in which I am told to change my name.)

B: *That dream*, how often do you have?

f. (TEACHER: Your child is rowdy and disobedient. He talks back to me and pokes fun at his friends.)

PARENT: *That kind of behaviour*, why do you tolerate?

g. *A book like this*, to whom would you give?

h. *Beans*, **never in my life** will I eat.

i. (TEACHER: Your child is rowdy and disobedient. He talks back to me and pokes fun at his friends.)

PARENT: I don't know why *that kind of behaviour* you tolerate.

j. I was wondering to whom *my phone number* I should give.

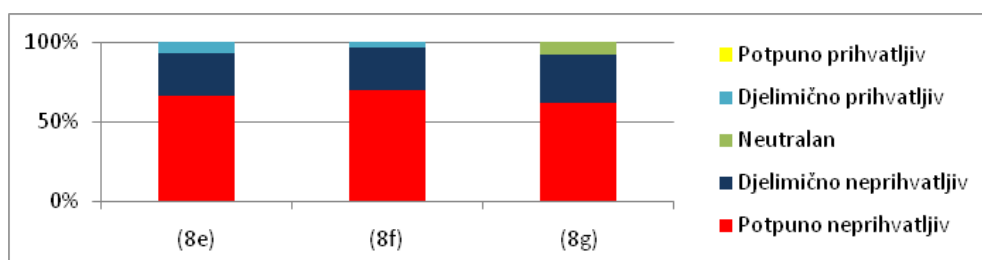
k. The manager asked me why *the uniform* I don't wear.

l. A university is the kind of place in which *that kind of behaviour* we cannot tolerate.

Primjeri u kojima tema prethodi *wh*-frazi, tj. (8e-g), dobili su veoma loše

11) U procesu istraživanja su provedene dvije ankete. U jednoj anketi je učestvovalo 30 ispitanika, a u drugoj anketi 15 ispitanika. Primjeri (8a- g) su bili sastavni dio prve ankete, dok su primjeri (8h- l) bili sastavni dio druge ankete. S obzirom da svi ispitanici nisu ocijenili svaku zadatu rečenicu, broj ispitanika po rečenici ipak varira, pa u nastavku ne navodimo tačan broj ispitanika po primjeru, već taj broj izražavamo procentualno.

ocjene. Tako je primjer (8e) označen kao potpuno neprihvatljiv (ocjena 1) od strane 66,67% ispitanika, a djelimično neprihvatljiv (ocjena 2) od strane 26,66% ispitanika. Samo 6,66% ispitanika taj primjer označava kao djelimično prihvatljiv (ocjena 4). S druge strane, primjer (8f) je također označen kao potpuno neprihvatljiv od strane 70% ispitanika, a kao djelimično neprihvatljiv od strane 26,66% ispitanika. Veoma nizak stepen prihvatljivosti ima i primjer (8g), koga je 61,54% ispitanika označilo kao potpuno neprihvatljiv, 30,77% ispitanika kao djelimično neprihvatljiv, dok su preostali ispitanici (7,69%) bili neutralni (ocjena 3). Dakle, primjeri u kojima tema prethodi nezavisnom *wh*-pitanju su za većinu ispitanika obuhvaćenih ovom anketom veoma loši, što je u skladu sa tvrdnjom koju iznosi Haegeman (2012), koja, nasuprot Radfordu (2009), ovakve primjere također analizira kao potpuno neprihvatljive. Prihvatljivost primjera (8e-g) je prikazana Dijagramom 1.

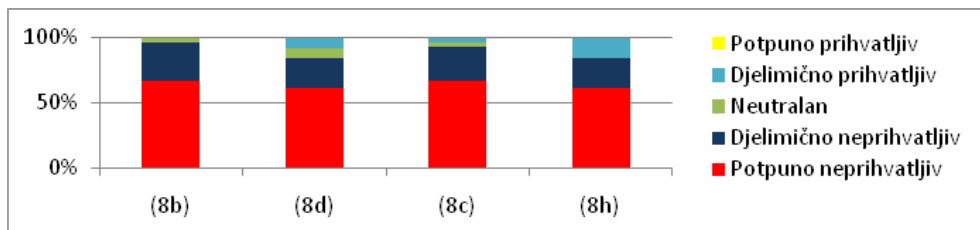

Dijagram 1.

Nadalje, prema mišljenju koje zastupa Haegeman (2012), primjeri u kojima tematizirani argument prethodi kontrastivnom fokusu, kao u (8b, d), trebali bi biti potpuno prihvatljivi, dok bi primjer sa obrnutim poretком ovih konstituenata, tj. (8c), trebao biti potpuno neprihvatljiv. Međutim, za ispitanike obuhvaćene ovom anketom primjeri (8b, d) imaju gotovo isti stepen prihvatljivosti kao i primjer (8c). Tako primjer (8b) 66,66% ispitanika označava kao potpuno neprihvatljiv, a 30% ispitanika kao djelimično neprihvatljiv, slično kao i primjer (8d), koji je 61,54% ispitanika označilo kao potpuno neprihvatljiv, a 23,08% ispitanika kao djelimično neprihvatljiv. S druge strane, primjer (8c) je također označen kao potpuno neprihvatljiv od strane 66,66% ispitanika, a djelimično neprihvatljiv od strane 26,66% ispitanika.

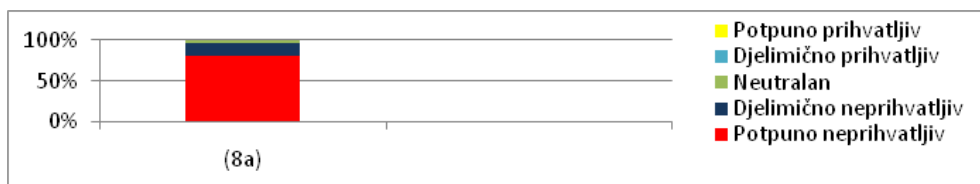
Nadalje, primjeri u kojima tema prethodi elementu negativne inverzije, kao u (8h), u literaturi su također označeni kao potpuno prihvatljivi (Haegeman 2012, Koizumi 1995). Međutim, naši ispitanici taj primjer označavaju kao potpuno neprihvatljiv (61,54%) ili pak kao djelimično neprihvatljiv (23,08%), a samo oko 15% ispitanika ovaj primjer smatra djelimično prihvatljivim. Dakle, iako poredak elemenata u primjerima (8b, d, h) potpuno odgovara

poretku projekcija TopP-FocP, ovi primjeri su prema mišljenju velikog broja naših ispitanika veoma loši, što je potpuno suprotno ocjenama takvih primjera koje nalazimo u literaturi. Prihvatljivost primjera (8b, c, d, h) prikazana je u Dijagramu 2.

Dijagram 2.

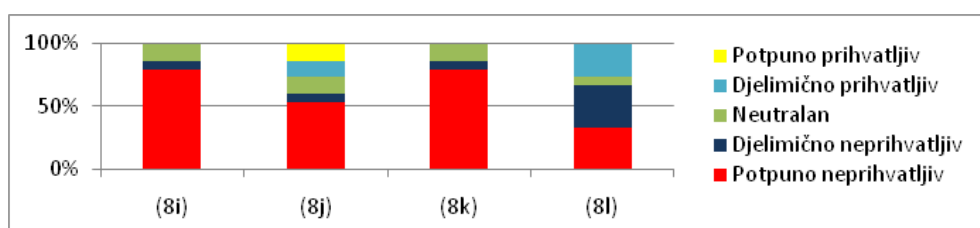
Osim toga, primjer sa dva tematizirana argumenta u domenu lijeve periferije, tj. (8a), također ima veoma mali stepen prihvatljivosti u našoj anketi. Tako taj primjer 80% ispitanika označava kao potpuno neprihvatljiv, a 16.67% ispitanika kao djelimično neprihvatljiv. Oko 3% ispitanika je zauzelo neutralan stav (ocjena 3). Dakle, primjeri (8a) je potpuno neprihvatljiv ili pak djelimično neprihvatljivi za preko 90% ispitanika, što je prikazano u Dijagramu , pa ga, shodno tome, smatramo neprihvatljivim, što je u skladu sa mišljenjem zastupljenim u literaturi. Međutim, interesantno je primijetiti da je stepen prihvatljivosti primjera sa tematiziranim argumentom i elementom kontrastivnog fokusa, kao u (8b, d), veoma sličan stepenu prihvatljivosti primjera sa dva tematizirana argumenta u domenu lijeve periferije, kao u (8a), te su i ti primjeri potpuno ili djelimično neprihvatljivi za otprilike oko 90% ispitanika. Takve procjene su sasvim oprečne procjenama tih primjera koje se navode u literaturi, te pokazuju da se ni tema zajedno sa fokusom, kao ni dvije teme, ne mogu naći u domenu lijeve periferije u engleskom jeziku po bilo kojem poretku.

Dijagram 3.

Što se pak tiče mogućnosti upotrebe teme u zavisnim *wh*-klauzama, primjeri (8i, k) su ocijenjeni istim ocjenama, te ih 80% ispitanika označava kao potpuno neprihvatljive, 6,67% ispitanika kao djelimično neprihvatljive, dok je preostalih 13,33% ispitanika neutralno i daju im ocjenu 3. S druge strane,

procjene primjera (8j) su veoma različite, pa ga 53,33% ispitanika smatra potpuno neprihvatljivim, a 6,67% ispitanika djelimično neprihvatljivim. Za preostale ispitanike ovaj primjer je neutralan (2 ispitanika), djelimično prihvatljiv (2 ispitanika) i potpuno prihvatljiv (2 ispitanika). Dakle, u osnovi, veoma značajan broj ispitanika ocjenjuje zavisna *wh*-pitanja sa temom u domenu lijeve periferije kao potpuno ili djelimično neprihvatljiva. Procjene primjera (8l) su također veoma različite. Tako taj primjer 33,33% ispitanika smatra djelimično neprihvatljivim, a 33,33% ispitanika potpuno neprihvatljivim, dok ga preostali ispitanici smatraju neutralnim (6.67%) ili pak djelimično prihvatljivim (26.67%). Rezultati ankete za primjere (8i-l) prikazani su u Dijagramu 4.¹²

Dijagram 4.

Ukoliko se rezultati izvršene ankete uzmu kao mjerodavni, postavlja se pitanje zašto se u engleskom jeziku u domen lijeve periferije može pomjeriti samo jedan LP element, uprkos činjenici da je taj domen izrazito kompleksan i sadrži više projekcija predviđenih za takve elemente. Tačnije, potrebno je razmotriti šta je to što sprečava istovremeno pomjeranje dva LP elementa u domen lijeve periferije u tom jeziku.

Primjena pozicionog pristupa i uloga FinP projekcije u analizi pomjeranja koja se odvijaju u domenu lijeve periferije

U konačnoj analizi domena lijeve periferije slijedimo analizu koju najprije predlaže Haegeman (1996), a detaljno razrađuje Cardinalleti (2009), prema kojoj se veoma važna uloga unutar rascijepljene CP dodjeljuje FinP projekciji. U skladu sa tom analizom, FinP služi kao obavezna stanica prilikom pomjeranja elementa iz osnovne rečenične strukture u domen lijeve periferije.

12) Ne smijemo zanemariti činjenicu da i dalje postoji jedan mali broj ispitanika za koje su primjeri sa dva LP elementa u engleskom jeziku marginalno prihvatljivi. Ispitanici sa kojima smo imali neposredan kontakt smatraju da bi se dobili bolji rezultati da su primjeri ocijenjeni u rasponu od potpuno prirodan (*natural*) do potpuno neprirodan (*unnatural*), s obzirom da, prema njihovom mišljenju, neki primjeri mogu biti *prihvatljivi*, ali potpuno neprirodni i neupotrebljivi u govoru. Tako npr. jedan ispitanik smatra da bi se primjeri (8d) i (8h) možda mogli smatrati djelimično prihvatljivim, ali veoma neprirodnim i neupotrebljivim u govoru. S druge strane, za tog ispitanika primjer (8l) je potpuno neprihvatljiv, a u isto vrijeme i neprirodan. Ovaj ispitanik je također istakao da ne može tvrditi da takve rečenice nikada ne bi bile upotrijebljene u govoru, s obzirom da govornici ne planiraju izričaj unaprijed, već ponekad mijenjaju poredak konstituenta rečenice u toku samog izričaja, ali da vjeruje da nijedan govornik nika- da ne bi upotrijebio takve rečenice u pažljivoj reprodukciji rečenice u govornom ili pisanom jeziku.

Naime, Haegeman (1996: 145) polazi od pretpostavke da se u germanskim V2 jezicima svi LP konstituenti pomjeraju u domen lijeve periferije kroz poziciju specifikatora FinP. S obzirom da u rascijepljenoj CP ima samo jedna pozicija spec-FinP, višestruko pomjeranje LP elemenata će biti onemogućeno. Cardinaletti (2009) ovu analizu proširuje i detaljno razrađuje. Naime, preciznom analizom procesa tematizacije i fokalizacije u italijanskom, kao i u engleskom i njemačkom jeziku, ona dolazi do zaključka da se svi ti procesi u navedenim jezicima odvijaju posredstvom spec-FinP pozicije, osim procesa tematizacije CLLD (*Clitic Left Dislocation*) elementa u italijanskom jeziku. Spec-FinP može vršiti ulogu posrednika na dva načina. Prvo, u toj poziciji može biti izvorno generiran operator OP, koji vezuje nultu konstantu ili pak varijablu (vidjeti napomenu 8). Drugo, LP element se može pomjeriti kroz spec-FinP, pri čemu u toj poziciji onda ostaje trag tog pomjerenog elementa. Cardinaletti (2009) se najprije osvrće na analizu tematizacije i *wh*-pitanja u engleskom jeziku koju predlaže Rizzi (1997), pa pokazuje da se pri primjeni procesa tematizacije u poziciji spec-FinP generira anaforički operator, koji ima ulogu posrednika između teme u spec-TopP i nulte konstante unutar rečenice, kao u (9a), dok se u *wh*-pitanjima *wh*-frazu pomjera kroz spec-FinP, pa iz te pozicije direktno vezuje varijablu, kao u (9b).

(9) a. [_{TopP} *This book*_i [_{FinP} OP_i [_{TP} I slammed nc_i against a wall.]]]

b. [_{FocP} Which movie_i does [_{FinP} t_i [_{TP} your sister really enjoy watching vbl_i]]]]?

Što se pak tiče procesa fokalizacije u ovim jezicima, Cardinaletti (2009) dolazi do zaključka da se fokalizirani element može pomjeriti kroz spec-FinP, gdje ostavlja svoj trag, kao u primjerima (10a) iz engleskog jezika. Osim toga, ova autorica tvrdi da je također moguće da se u poziciji spec-FinP izvorno generira operator OP koji vezuje varijablu unutar rečenične strukture, kao u (10b). Nasuprot tome, element negativne inverzije se pomjera kroz poziciju specifikatora FinP projekcije, te direktno vezuje varijablu, kao u (10c).

(10) a. [_{FocP} **This movie**_i [_{FinP} t_i [_{TP} your sister really enjoys watching vbl_i]
(not that one)]

b. [_{FocP} **This movie**_i [_{FinP} OP_i [_{TP} your sister really enjoys watching vbl_i].
(not that one)]

c. [_{FocP} **Never**_i have [_{FinP} t_i **have** [_{TP} I **have** vbl_i said such a thing!]]]

Dakle, svi elementi koji se pomjeraju u domen lijeve periferije u engleskom jeziku to čine posredstvom FinP projekcije. Međutim, postavlja se pitanje zašto se pomjeranje diskursno uslovljenih elemenata odvija kroz projekciju kojom se označava finitnost rečenice. Naime, ova projekcija se nalazi na razmeđu dva sasvim različita nivoa, tj. IP/TP i CP, pa je upravna riječ Fin povezana sa

jedne strane sa upravnom riječju Infl / T, a s druge strane sa upravnom riječju Force. Cardinaletti (2009: 25) tako tvrdi da je, posmatrano iz tzv. kartografske rečenične perspektive, upravna riječ Fin jedina odgovarajuća upravna riječ iz C sistema koja može da dijeli obilježja sa upravnom riječju Infl iz IP. U isto vrijeme, Fin također može da aktivira obilježja upravnih riječi u domenu lijeve periferije, tako što u svoj domen privlači XP projekcije koje posjeduju obilježja koja trebaju biti provjerena sa obilježjima upravnih riječi u domenu CP projekcije. Na taj način, upravna riječ Fin direktno povezuje upravnu riječ Infl sa komplementizatorom Force, pa se analiza prema kojoj svaki element koji se treba pomjeriti iz unutrašnjosti IP u unutrašnjost ForceP prolazi kroz spec-FinP čini kao sasvim razumno rješenje. Stoga u nastavku ovu analizu primjenjujemo na engleski jezik.

Dakle, tzv. *pozicioni pristup* (*positional approach*) tačno predviđa da se samo jedan element može pomjeriti u domen lijeve periferije u engleskom jeziku, s obzirom da se svako pomjeranje u taj domen odvija kroz spec-FinP. Trag ili pak operator pomjerenog elementa u poziciji spec-FinP zatim sprečava pomjeranje nekog drugog LP elementa u taj domen, što je šematski prikazano u (11a-e).

(11) a. *_[TopP]That copy of *Mrs Dalloway*_j _[TopP]to Mary_i _[FinP]**OP**_i**OP**_j_[TP]I've already given t_j t_i].

X

b. *_[TopP]This necklace_j _[FocP]for **Mary**_i _[FinP]**t**_j**OP**_i_[TP]I bought t_j t_i].

X

c. ?*_[TopP]*Beans*_i _[FocP]**never again**_j will _[FinP]**OP**_i **t**_j**will**_[TP] I **will** eat nc_i t_j].]]]]

d. *_[TopP]*That dream*_j _[FocP]how often_i do _[FinP]**OP**_j **t**_i**do**_[TP] you have t_j t_i].]]]]

e. *I don't know _[ForceP]why_j _[TopP]that kind of behaviour_i _[FinP]**OP**_i**t**_j_[TP]you tolerate t_i t_j].

Dakle, u strukturi domena lijeve periferije u engleskom jeziku projicira se samo jedna pozicija specifikatora FinP projekcije. Shodno tome, kada se u proces derivacije primjera (11a) i (11e) uvede projekcija TopP, upravna riječ Top podstiče pomjeranje teme u poziciju spec- TopP. U procesu tog pomjeranja tema prolazi kroz poziciju spec- FinP, pa ta pozicija postaje nedostupna za drugu temu u (11a) ili pak *wh*-frazu *why* u (11e), čime se objašnjava neprihvatljivost datih primjera. Nadalje, zbog prisustva elemenata sa Foc obilježjem u numeraciji, u (11b,c,d) se najprije projicira FocP, pa se element kontrastivnog fokusa *for Mary* u (11b), element negativne inverzije u (11c) i *wh*-sintagma u (11d) prvo pomjeraju u poziciju spec- FocP kroz

poziciju spec- FinP. Operator ili pak trag pomjerenih elemenata u spec-FinP zatim sprečava pomjeranje tema *this necklace*, *beans* i *that dream* u spec-TopP, tako što onemogućava da teme vezuju operator u poziciji spec-FinP.

ZAKLJUČAK

S obzirom da smo uočili da su naši ispitanici dali veoma loše ocjene svim primjerima sa dva lijevo-periferna elementa u engleskom jeziku, pošli smo od pretpostavke da se u tom jeziku u domenu lijeve periferije u osnovi ne mogu naći dva takva elementa, što je sasvim ili pak djelimično oprečno stavu koji zastupaju Radford (2009) i Haegeman (2012). Zatim smo analizu domena lijeve periferije vršili iz perspektive pozicionog pristupa (vidjeti Haegeman 1996), po kojem ključnu ulogu u procesu pomjeranja u neku od projekcija unutar rascijepljene CP ima pozicija specifikatora FinP projekcije. Pošto se u okviru FinP projekcije projicira samo jedna pozicija specifikatora, takav pristup nam je omogućio da objasnimo zašto se samo jedan element može pomjeriti u domen lijeve periferije u engleskom jeziku, tj. zašto su primjeri sa dva elementa u tom domenu potpuno ili djelimično neprihvatljivi.

Literatura

- Authier, J.-M. 1992. *Iterated CPs and embedded topicalisation*. *Linguistic Inquiry* 23: 329-336.
- Baltin, M. R. 1982. *A Landing Site Theory of Movement Rules*. *Linguistic Inquiry* 13: 1-38.
- Breul, C. 2004. *Focus Structure in Generative Grammar*. Amsterdam: John Benjamins.
- Browning, M. 1996. *CP Recursion and That-t Effects*. *Linguistics Inquiry* 27: 237-256.
- Cardinaletti, A. 2009. On a (wh-) moved Topic in Italian, compared to Germanic. In: *Advances in Comparative Germanic Syntax*. A. Alexiadou, J. Hankamer, T. McFadden, J.
- Nuger, and F. Schäfer (eds.): 3-40. *Amsterdam/ Philadelphia*. John Benjamins.
- Cheng, L. 1991. *On the typology of wh-questions*. PhD dissertation. Cambridge: MIT.
- Chomsky, N. 1977. *On wh-movement*. In: *Formal Syntax*. P. Culicover, T. Wasow and A. Akmajian (eds.): 71-132. New York: Academic Press.
- Chomsky, N. 1986. *Barriers*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Chomsky, N. 1995. *The minimalist program*. MIT Press, Cambridge.
- Chomsky, N. 2008. *On Phases*. In: *Foundational Issues in Linguistic Theory: Essays in Honour of Jean-Roger Vergnaud*. R. Freidin, C. Otero, and M.-L. Zubizarreta (eds.): 133-166. Cambridge, MA: MIT Press.
- Cinque, G. 1990. *Types of A'-dependencies*. Cambridge, Mass. MIT Press.
- Cinque, G. and L. Rizzi 2008. *The Cartography of Syntactic Structures*. In: *Studies in Linguistics* (Vol. 2). *CISCL Working Papers*. Dostupno na: http://www.ciscl.unisi.it/doc/doc_pub/cinque-rizzi2008 The_cartography_of_Syntactic_Structures.pdf
- Culicover, P. 1991. *Topicalization, Inversion and Complementizers in English*. In: *Going Romance and Beyond*. D. Delfitto, M. Everaert, A. Evers and F. Stuurman (eds.): 1-45. Utrecht: University of Utrecht.
- Culicover, P. 1996. *On Distinguishing A'-movements*. *Linguistic Inquiry* 27: 445-463.
- Emonds, J. 1970. *Root and Structure-preserving transformations*. PhD

dissertation. MIT

Emonds, J. 2004. *Unspecified Categories as the Key to Root Constructions*. In: *Peripheries: Syntactic Edges and Their Effects*. D. Adger, C. de Cat and G. Tsoulas (eds.): 75-120. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.

Ernst, T. 2004. *The Syntax of Adjuncts*. Cambridge: Cambridge University Press.

Haegeman, L. 1996. *Verb second, the split CP and null subjects in early Dutch finite clauses*. *GenGenP* 4 (2): 133-175. (Dostupno na: <http://ling.auf.net/lingbuzz/001059>)

Haegeman, L. 2004. *Topicalization, CLLD and the Left Periphery*. In: *Proceedings of the Dislocated Elements Workshop, ZAS Papers in Linguistics*, Vol. 35. B. Shaer, W. Frey and C. Maienborn (eds.): 157-192. Berlin: ZAS.

Haegeman, L. 2006. *Argument Fronting in English, Romance CLLD and the Left Periphery*.

In: *Cross-linguistic Research in Syntax and Semantics: Negation, Tense and Clausal Architecture*. R. Zanuttini, H. Campos, E. Herburger and P. Portner (eds.): 27-52. Washington DC: Georgetown University.

Haegeman, L. 2012. *Adverbial clauses, main clause phenomena, and composition of the left periphery. The cartography of syntactic structures*, volume 8. Oxford: Oxford University Press.

Hale, K. and S. J. Keyser 1993. *On Argument Structure and the Lexical Expression of Syntactic Relations*. In: *The View from Building 20*. K. Hale and S. J. Keyser (eds.): 53-110. Cambridge, Mass: MIT Press.

Hooper, J. and S. Thompson. 1973. *On the applicability of root transformations*. *Linguistic Inquiry* 4: 465-497.

Koizumi, M. 1995. *Phrase Structure in Minimalist Syntax*. PhD dissertation. Cambridge, MIT.

Lasnik, H. and T. Stowell 1991. *Weakest Crossover*. *Linguistic Inquiry* 22/4: 687-720.

Larson, R. 1988. *On the double object construction*. *Linguistic Inquiry* 19: 335-391.

Larson, R. 1990. *Double objects revisited: Reply to Jackendoff*. *Linguistic Inquiry* 21: 589-632.

Pesetsky, D. 1989. *Language-particular Processes and the Earliness Principle*. Ms, MIT. Dostupno na: <http://web.mit.edu/linguistics/people/>

faculty/pesetsky/earliness.pdf

Pollock, J.-Y. 1989. *Verb Movement, Universal Grammar and the Structure of IP*. *Linguistic Inquiry* 20: 365-424.

Radford, A. 2009. *Analysing English Sentences: A Minimalist Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

Rizzi, L. 1997. *The fine structure of the left periphery*. In: *Elements of Grammar*. L. Haegeman (ed.): 289-330. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.

Rizzi, L. 2001. *On the position Int(errogative) in the left periphery of the clause*. In: *Current Studies in Italian Syntax: Essays Offered to Lorenzo Renzi*. G. Cinque and G. Salvi (eds.): 286-296. Amsterdam: North-Holland.

Rizzi, L. 2004. *Locality and left periphery*. In: *Structures and Beyond: The Cartography of Syntactic Structures, Volume 3*. A. Belletti (ed.): 223-251. Oxford: Oxford University Press.

Sobin, N. 2009. *Echo Questions and Split CP*. In: *Dislocated Elements in Discourse: Syntactic, Semantic, and Pragmatic Perspectives*. B. Shaer, P. Cook, W. Frey, and Claudia Maienborn (eds.): 95-113. New York: Routledge.